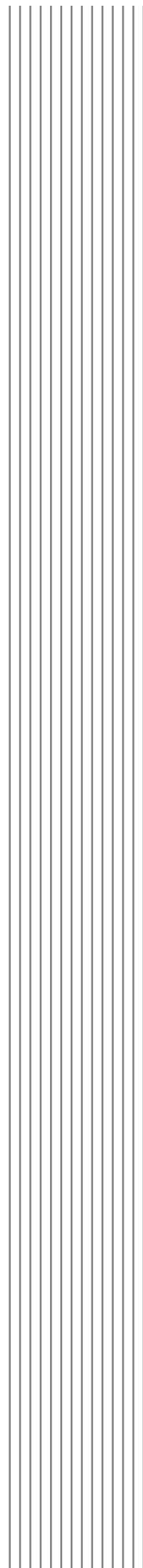

Bilaga 5

Gröna nyckeltal för en ekologiskt hållbar utveckling

Bilaga 5

Gröna nyckeltal för en ekologiskt hållbar utveckling

Innehållsförteckning

1	Regeringens bedömning	5
2	Miljövårdsberedningens förslag	5
2.1	Användning av energi	5
2.2	El för uppvärmning	6
2.3	Utsläpp av koldioxid	6
2.4	Bensenhalt i luft	7
2.5	Utsläpp av försurande ämnen	7
2.6	Miljöanpassade färdstätt	8
2.7	Antal miljöcertifierade företag	8
2.8	Avfall som deponeras	9
2.9	Tillförsel av fosfor och kväve till haven	9
2.10	Återföring av fosfor till odlingsmark	10
2.11	Skyddad skog	11
3	Remissinstansernas synpunkter	11
4	Skälen för regeringens bedömning	12

1 Regeringens bedömning

Det är angeläget att indikatorer eller så kallade gröna nyckeltal utarbetas som koncentrerat och åskådligt kan spegla utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Regeringen avser därför att fortsätta arbetet med att analysera och vidareutveckla sådana nyckeltal. Regeringen tar för närvarande inte ställning till hur nyckeltalen skall utformas, men avser att regelbundet presentera gröna nyckeltal för riksdagen.

2 Miljövårdsberedningens förslag

Miljövårdsberedningen (Jo 1968:A) presenterade i december 1998 sitt förslag till indikatorer eller "gröna nyckeltal" för en ekologiskt hållbar utveckling (Gröna nyckeltal för en ekologisk hållbar utveckling, SOU 1998:170). Tanken är, enligt utredningen, att de gröna nyckeltalen skall spegla viktiga miljöproblem och ge en enkel och överskådlig information till beslutsfattare och allmänhet samt bidra till en saklig och bred samhällsdebatt. Nyckeltalen är kopplade till regeringens tre övergripande mål för en ekologiskt hållbar utveckling: skyddet av miljön, en effektiv användning av jordens resurser samt en hållbar försörjning. Förutom att vara överskådliga och följa utvecklingen mot ekologisk hållbarhet bygger Miljövårdsberedningens förslag på kriterierna att nyckeltalen skall vara lätta att förstå, kunna påverkas av politiska beslut liksom indikera effekter av olika åtgärder samt helst bygga på befintlig statistik. Nyckeltalen skall spegla områden och förhållanden som är strategiska för omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle.

De elva gröna nyckeltal som föreslagits av Miljövårdsberedningen presenteras nedan.

2.1 Användning av energi

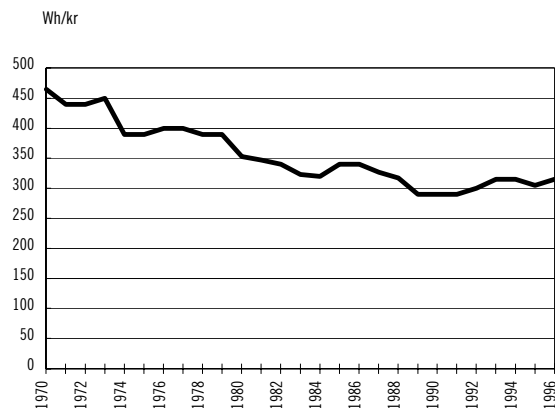
Nyckeltalet skall belysa hur vi hushållar med energin i samhället. Nyckeltalet beskrivs på två sätt; dels som energieffektiviteten (energianvändning i relation till BNP i 1991 års priser), dels som den totala energianvändningen.

Utvecklingen

Sett över en längre tidsperiod har energianvändningen blivit effektivare. Ökad total energianvändning har dock ätit upp vinsten av dessa effektiviseringar. I dag har vi större bostäder och vi omger oss med fler elektriska apparater.

Den totala energianvändningen har bara förändrats marginellt under senare år och det går inte att utläsa någon trend i utvecklingen.

Diagram 2.1a Energianvändning relaterad till BNP

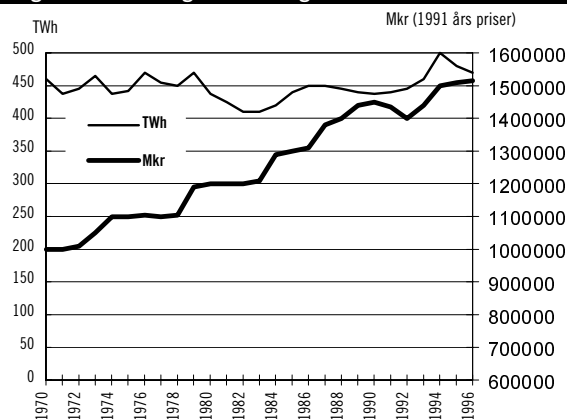

Källa: SCB, Na 18 SM 9601 samt SCB 1998

Bakgrund

Samhällets användning av energi belastar miljön på flera olika sätt. Förbränningen av till exempel fossila bränslen leder bland annat till utsläpp av försurande ämnen och ämnen som förvärrar övergödning av mark och vatten samt koldioxid som är den enskilt viktigaste orsaken till klimatförändringarna.

Diagram 2.1b Energianvändning och BNP

Källa: SCB, Na 18 SM 9601 samt SCB 1998

Mål

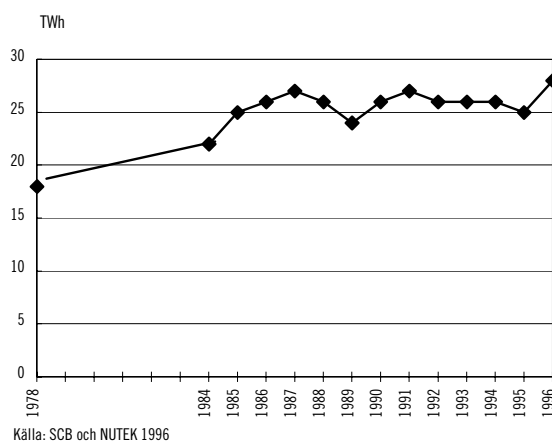
Det finns inget kvantitativt mål från riksdagen eller regeringen för nyckeltalet "Användning av energi". Men enligt regeringens övergripande

miljömål bör material och energi användas så effektivt som möjligt (prop. 1997/98:145).

2.2 El för uppvärmning

Nyckeltalet skall belysa övergången från kärnkraftsproducerad el till elproduktion med förnybara energikällor. Nyckeltalet beskriver den totala elanvändningen för uppvärmning av bostäder och lokaler.

Diagram 2.2 El för uppvärmning

Utvecklingen

Elanvändningen för uppvärmning av våra bostäder och lokaler har ökat under de senaste decennierna. Enstaka avvikelser från trenden beror på temperaturväxlingar till följd av vädret, till exempel en ovanligt kall eller ovanligt varm vinter.

Bakgrund

Beroende på hur el genereras kan olika negativa effekter i miljön uppkomma. En del av elproduktionen används för uppvärmning. I dag har nästan vart fjärde småhus direktverkande el för sin uppvärmning. Om det inte behövdes så mycket el för att värma våra hus under vintermånaderna skulle kraftproduktionen kunna minska betydligt, vilket skulle underlätta den planerade kärnkraftsavvecklingen.

Mål

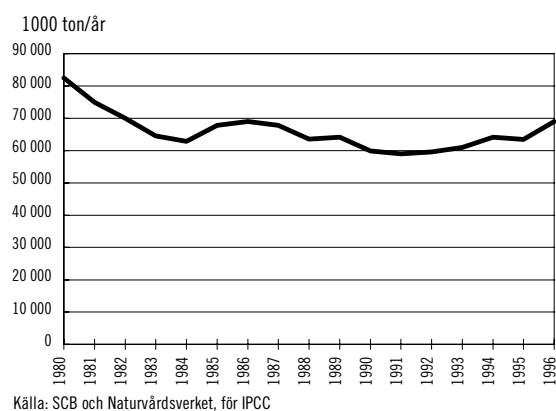
Det finns inget kvantitativt mål från riksdagen eller regeringen för nyckeltalet "El för uppvärmning". Det energipolitiska program som riksdagen beslutade om våren 1997 innehåller emellertid åtgärder för att användningen av el ska minska och för att en ökad utbyggnad skall ske av el- och värmeproduktion från förnybara ener-

gislag. Programmet har redovisats närmare i budgetpropositionen för år 1998 (prop. 1997/98:1).

2.3 Utsläpp av koldioxid

Nyckeltalet skall belysa klimatpåverkan från de svenska koldioxidutsläppen (exklusive utsläpp från förbränning av biobränslen, eftersom dessa bedöms som neutrala vad gäller utsläpp av koldioxid). Nyckeltalet visar hur många ton koldioxid som Sverige släpper ut till luften varje år.

Diagram 2.3 Utsläpp av koldioxid*

*Diagrammet är baserat på uppgifter som skiljer sig något i förhållande till de uppgifter Sverige lämnar till den internationella klimatkonventionen och som ingår i Sveriges åtagande gentemot konventionen.

Utvecklingen

Utsläppen av koldioxid i Sverige har nästan halverats sedan år 1970. Om man jämför de svenska utsläppen av koldioxid per person eller i relation till BNP har Sverige bland de lägsta utsläppen inom OECD-länderna. Det beror framför allt på att vår energiproduktion till stor del baseras på vattenkraft, kärnkraft och biobränsle. Utsläppen av koldioxid har dock ökat under 1990-talet jämfört med 1980-talets nivåer. Orsaken till ökningen är framför allt ökad användning av fossila bränslen inom el- och värmeproduktion samt ökade transporter.

Temperatur och nederbörd under året påverkar också energianvändningen och därmed även koldioxidutsläppen. Den tydliga ökningen från år 1995 till år 1996 kan delvis förklaras av en kall vinter.

Bakgrund

Utsläpp av koldioxid bidrar till klimatförändringar. För att minska utsläppen krävs både energieffektiviseringar och övergång från fossila bränslen till alternativa energikällor.

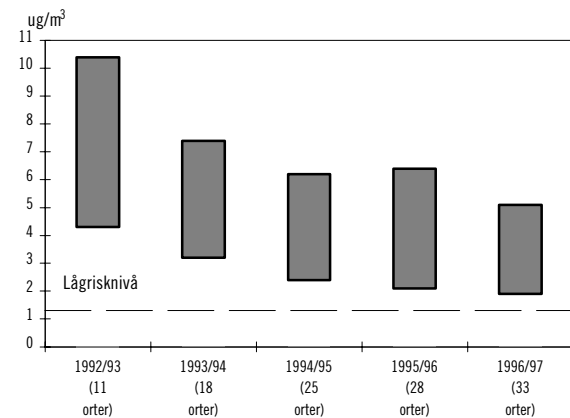
Mål

Inom ramen för FN:s ramkonvention för klimatförändringar beslutades år 1997 att industriländerna skall reducera sina utsläpp av klimatpåverkande gaser med 5,2 procent räknat från 1990 års nivå. Målet skall vara nått till åren 2008-2012. EU har åtagit sig att gemensamt minska utsläppen med åtta procent. Riksdagen har tidigare beslutat att koldioxidutsläppen från fossila bränslen år 2000 inte skall vara större än de var år 1990 och att utsläppen därefter skall minska (prop.1992/9:179, bet. 1992/93:JoU19, rskr. 1991/92:361).

2.4 Bensenhalt i luft

Nyckeltalet skall belysa utsläppen av cancerframkallande ämnen och ger ett mått på luftkvaliteten. Bensenhalten beskrivs i mikrogram per kubikmeter i tätortsluft.

Diagram 2.4 Bensenhalt, vinterhalvårsmedelvärde i olika tätorter (variation mellan orter)

Källa: Institutet för vatten och luftvårdsforskning (URBAN-nätet)

Utvecklingen

Bensenhalten i luft har minskat under 1990-talet. Det beror främst på minskad bensenhalt i bensin och på katalytisk avgasrening på bensindrivna personbilar. Vintertid ligger dock nivån över lågrisknivån i de flesta tätorter.

Bakgrund

Bensen är ett cancerframkallande ämne som bland annat uppkommer vid förbränning. Eftersom bensen finns i bensin är biltrafiken den största utsläppskällan. Lokalt är även vedeldning ett problem. Dagens utsläpp beräknas leda till cirka 30 cancerfall varje år i Sverige.

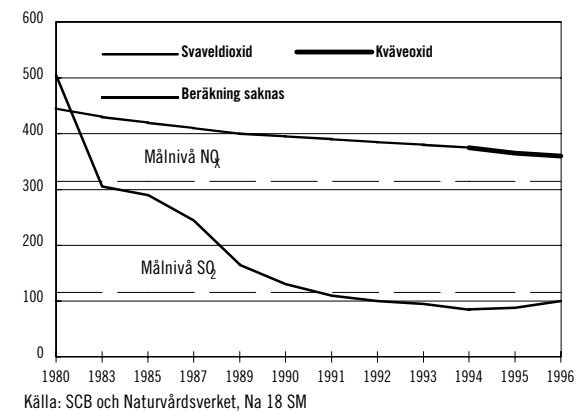
Mål

Riksdagen har beslutat att utsläppen av cancerframkallande ämnen i tätorter, däribland bensen, skall halveras till år 2005 jämfört med år 1995 (prop. 1990/91:90, bet. 1990/91:JoU30, rskr. 1990/91:338).

2.5 Utsläpp av försurande ämnen

Nyckeltalet skall belysa de svenska utsläppen av försurande ämnen. Det beskriver hur många ton svaveldioxid respektive kväveoxider som Sverige släpper ut varje år.

Diagram 2.5 Utsläpp av försurande ämnen

Källa: SCB och Naturvårdsverket, Na 18 SM

Utvecklingen

Utsläppen av svaveldioxid har minskat med drygt 80 procent och utsläppen av kväveoxider med 15-25 procent mellan åren 1980 och 1995. Minskningarna beror främst på bättre reningsteknik, ökad energihushållning, minskat svavelinnehåll i olja och övergång från olja till el. En rad gamla industrianläggningar har också lagts ner.

Bakgrund

Försurningen orsakas av utsläpp av svaveldioxid, kväveföreningar och ammoniak som omvandlas i luften till sura ämnen och faller ned över området som ofta ligger långt ifrån utsläppsstället. Utsläppen kommer framför allt från energipro-

duktionen, olika industrier, sjöfart samt väg- och flygtrafik. Mellan 20 och 30 procent av det sura nedfallet i Sverige beror på våra egna utsläpp. Resten kommer från andra länder.

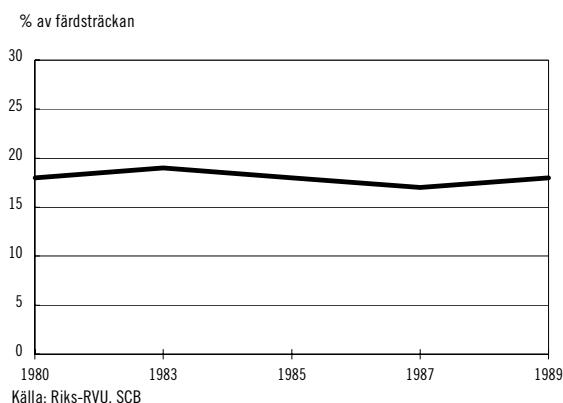
Mål

Målet för de svenska svavelutsläppen är en minskning med 80 procent under perioden 1980-2000 (prop. 1990/91:90), vilket också har uppnåtts. Regeringen har föreslagit ett mål som innebär att utsläppen av kväveoxider från transportsektorn skall minskas med 40 procent till år 2005 jämfört med år 1995 (prop. 1997/98:56).

2.6 Miljöanpassade färdssätt

Nyckeltalet skall belysa medborgarnas omställning till mer miljöanpassade färdssätt¹. Nyckeltalet beskrivs på två sätt; dels som hur stor del av färdsträckan till och från arbete och skola som görs till fots, per cykel eller genom kollektiva transportmedel som till exempel buss, tunnelbana eller tåg, dels som antalet fordonskilometer med bil per invånare och år.

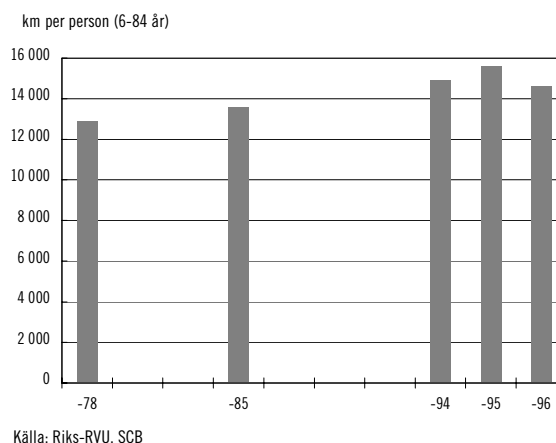
Diagram 2.6a Andel av färdsträckan till och från arbete och skola som företas till fots, per cykel eller kollektivt

Utvecklingen

Resvaneundersökningar gjordes under 1980-talet men jämförbar statistik saknas för 1990-talet. Under 1980-talet förändrades resvanorna bara marginellt, och mindre än 20 procent av resvägarna gjordes då på ett miljöanpassat sätt.

Diagram 2.6b Persontransporter i bil

När det gäller persontransporterna med bil ökade de mellan år 1978 och år 1995, för att sedan minska mellan 1995 och 1996. Minskningen 1996 beror troligtvis på att bensinskatten höjdes.

Bakgrund

Vägtrafiken är den största källan till luftföroreningar och buller, särskilt i tätorterna. Vid omställning till ett ekologiskt hållbart samhälle är därför bilåkandet viktigt. Det krävs både minskade utsläpp från bilarna och ett minskat bilåkande.

Mål

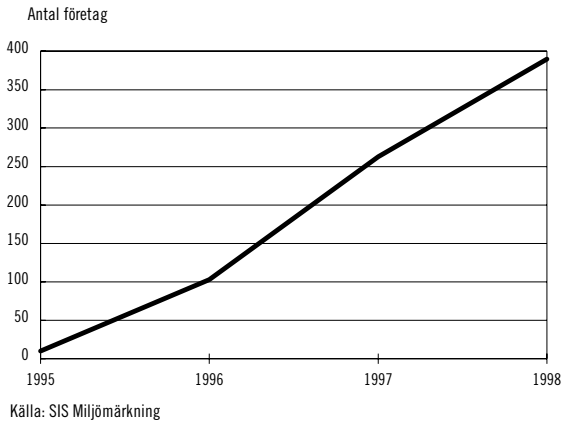
Det finns inget uttalat mål från riksdagen eller regeringen för nyckeltalet "Miljöanpassade färdssätt". En koppling finns dock till de mål som redovisas för nyckeltalen "Utsläpp av koldioxid", "Bensenhalt i luft" och "Utsläpp av försurande ämnen".

2.7 Antal miljöcertifierade företag

Nyckeltalet skall belysa näringslivets integrering av miljöfrågor i verksamheten. Nyckeltalet anger antalet företag som är certifierade enligt ISO 14001 eller EMAS.

¹ Observera att nyckeltalet inte belyser ett miljöanpassat färdssätt som en energisnål bil utgör eller en bil som drivs med alternativa drivmedel.

Diagram 2.7 Antal miljöcertifierade företag

Utvecklingen

Det sker en stark ökning av antalet miljöcertifierade företag, men hittills har endast en liten andel av det totala antalet företag infört miljöledningssystem. Användningen av miljöledningssystem ger dock endast en begränsad information om näringslivets totala integrering av miljöfrågor. Företagen vidtar även många andra åtgärder för att skydda miljön.

Bakgrund

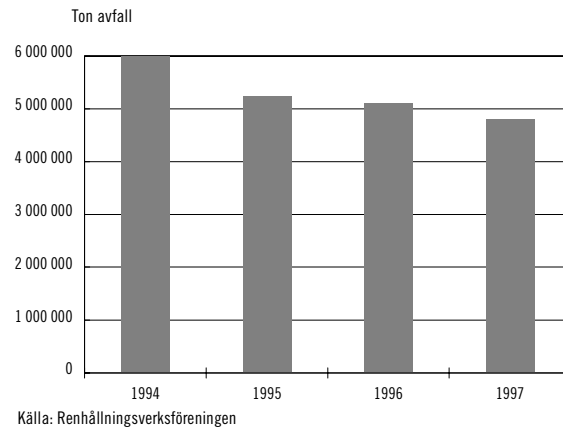
Företagen måste ta ett stort ansvar för att omställningen mot en ekologiskt hållbar utveckling skall bli framgångsrik. Internationella standardiseringsorganisationen, ISO, har tagit fram systemet ISO 14001 och EU har utvecklat miljöstyrningssystemet EMAS (Eco Management and Audit Scheme). Syftet med dessa system är att etablera arbetssystem och rutiner för miljöarbetet. Att miljöanpassa företagen handlar dock inte bara om att begränsa den direkta påverkan på miljön, till exempel från industriella utsläpp utan hela verksamheten måste miljöanpassas.

Mål

Det finns inga mål från riksdagen och regeringen för nyckeltalet "Antal miljöcertifierade företag". Men miljöanpassning av den verksamhet som bedrivs på företagen knyter an till samtliga av regeringens tre övergripande mål: skyddet av miljön, effektiv resursanvändning och hållbar försörjning (prop. 1997/98:145).

2.8 Avfall som deponeras

Nyckeltalet skall belysa hushållningen med materiella resurser i samhället. Nyckeltalet anger mängden (ton/år) avfall som deponeras i Sverige.

Diagram 2.8 Deponerade mängder på avfallsupplag i Sverige

Observera att detta inte är officiell svensk avfallsstatistik, för den ansvarar Naturvårdsverket och SCB

Utvecklingen

I dag läggs mindre mängder avfall på deponier än vad som gjordes för fyra år sedan. I dag återvinns också mer ur avfall.

Bakgrund

Förnybara resurser bör användas men inte i högre utsträckning än att naturen hinner förnya dem. Ändliga resurser som grus, metaller, olja och gas måste hushållas med, framför allt för att användningen av dessa medför stora miljöproblem. Avfallet bör i första hand minimeras, därefter återanvändas, materialåtervinnas, energiutvinnas genom förbränning och i sista hand läggas på deponi. Som en konsekvens av att mängden deponerat avfall minskar, minskar också risken för läckage till omgivningen.

Mål

Tre av regeringens förslag till miljö kvalitetsmål har särskild betydelse för avfallshanteringen. Dessa mål är grundvatten av god kvalitet, god bebyggd miljö samt giftfri miljö (prop. 1997/98:145). Regeringen har i renhållningsförordningen (1998:902) infört ett förbud mot deponering av utsorterat brännbart avfall från den 1 januari 2002 och av organiskt avfall generellt från den 1 januari 2005, samt deklarerat att en skatt skall införas på avfall som deponeras.

2.9 Tillförsel av fosfor och kväve till haven

Nyckeltalet skall belysa problemet med övergödning i våra omgivande hav. Nyckeltalet beskrivs på två sätt; dels hur många ton fosfor och dels hur många ton kväve som belastar våra omgivande hav. De uppgifter om tillförsel av fosfor och kväve som redovisas gäller belastningen på havet från reningsverk och industri samt från jordbruk.

Utvecklingen

Tillförseln av fosfor till haven minskade i slutet av 1980-talet och i början av 1990-talet, men har därefter ökat igen. Tillförseln av kväve till haven ökade under första halvan av 1990-talet. De mål som tidigare har beslutats har inte uppnåtts.

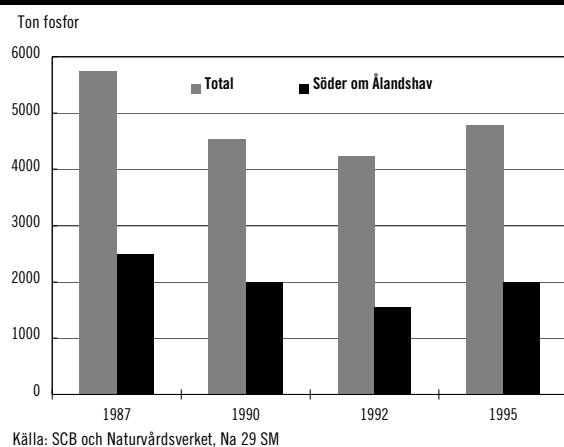
Bakgrund

Övergödning är ett resultat dels av fosfor som läcker till vattendrag, dels av kväveutsläpp till luft och vatten. Utsläppen kommer särskilt från jordbruk, avloppsvatten samt från trafiken och vållar syrebrist i framförallt vikar och skärgårdar. Vid syrebrist flyr fisken och bottendjuret ut.

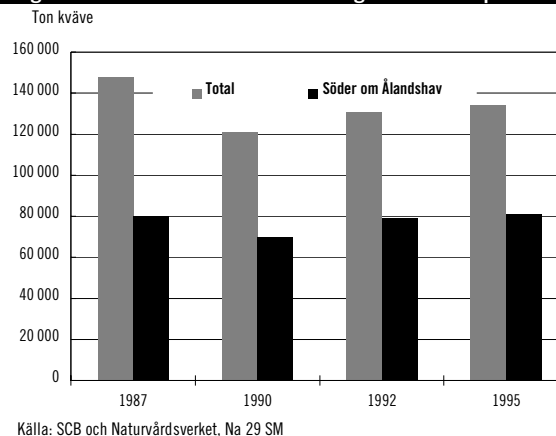
Mål

Regeringens förslag till mål är att vattenburna utsläpp av kväve från mänsklig verksamhet till havet söder om Ålands hav skall minska med 40 procent räknat från 1995 års nivå (prop. 1997/98:145). Helsingforskommissionens mål är att närsaltsbelastningen skall minska med 50 procent i Östersjön.

Diagram 2.9a Den svenska belastningen av fosfor på haven

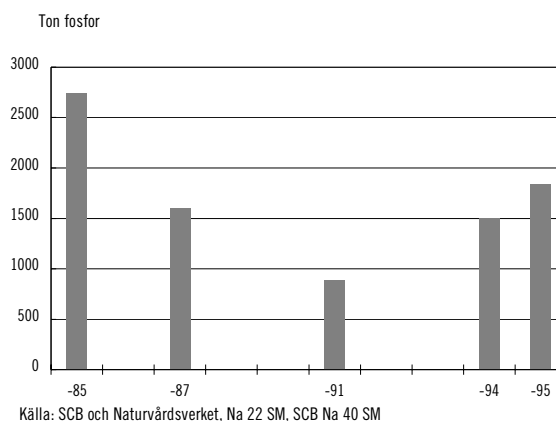
Diagram 2.9b Den svenska belastningen av kväve på haven

2.10 Återföring av fosfor till odlingsmark

Nyckeltalet skall belysa hur vi hushållar med ändliga och livsnödvändiga resurser som fosfor. Nyckeltalet anger hur många ton fosfor som återförs till jordbruket genom användning av slam som gödsel. Det visar alltså hur mycket slam som klarar de uppsatta riktvärdena och som också faktiskt återförs till odlingsmark.

Diagram 2.10 Återföring av fosfor i slam till jordbruket

Utvecklingen

Mellan åren 1985 och 1991 minskade återföringen av slam till odlingsmark, men sedan 1991 har återföringen ökat. År 1995 återfördes cirka en tredjedel av allt producerat slam till jordbruket. Resten hamnade på soptippen.

Bakgrund

Fosfor är livsnödvändigt för människor, växter och djur. Ett sätt att förbättra fosfors kretslopp är att återföra reningsverkens slam, där fosfor in-

går, till åkermark. Endast det slam som klarar uppsatta riktvärden för tungmetaller och organiska miljögifter får återföras till åkermark. När fosfor återförs via slammet följer även andra viktiga näringsämnen med.

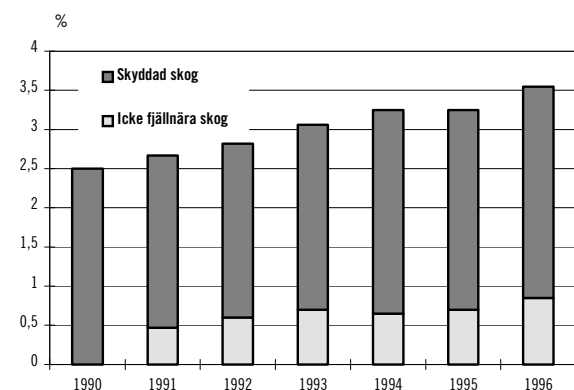
Mål

Regeringen har föreslagit att slutna kretslopp bör skapas mellan samhälle och jordbruk för närings- och humusämnen, framför allt fosfor (prop. 1997/98:145).

2.11 Skyddad skog

Nyckeltalet skall belysa förutsättningarna att främja den biologiska mångfalden. Nyckeltalet visar dels andelen skyddad skog som andel av produktiv skogsmark, dels andelen skyddad skog som inte utgör fjällnära skog. Den skog som avses är skyddad skog enligt naturvårdslagen, det vill säga skog i nationalparker, naturreservat och domänreservat.

Diagram 2.11 Skyddad skog (andel av produktiv skogsmark)

Utvecklingen

Mellan åren 1990 och 1996 ökade andelen skyddad skog med 1,2 procentenheter. Nästan 80 procent av den skyddade skogen finns i det fjällnära området. Det framtida skyddet bör bland annat prioritera skogar utanför fjällområdet.

Bakgrund

Skogsmark med särskilda biologiska värden måste skyddas bland annat för att bevara det stora antalet växt- och djurarter som finns där. Skogsavverkning och ensidig plantering av barrträd påverkar starkt antalet växt- och djurar-

ter i skogen. Det är viktigt med miljöhänsyn inom skogsbruket.

Mål

Regeringen har föreslagit att ytterligare cirka 250 000 hektar skogsmark bör skyddas som naturreservat och cirka 25 000 hektar som biotopskyddsobjekt (prop. 1997/98:145). Om målet uppnås ökar andelen skyddad skog till knappt fem procent.

3 Remissinstansernas synpunkter²

De flesta remissinstanser är positiva till att ett system med gröna nyckeltal utvecklas. De flesta anser även att nyckeltalen bör kunna förändras när så är motiverat.

Användning av energi

Flertalet remissinstanser är positiva till nyckeltalet. Några vill komplettera med "andelen icke förnyelsebar energi". Flera remissinstanser anser att energianvändning i relation till BNP säger ganska lite om hur energieffektiviteten utvecklas i olika sektorer eller för olika energitjänster. Som grovt nyckeltal över utvecklingen kan det dock användas och används också för internationella jämförelser och trendanalyser.

El för uppvärmning

Majoriteten av remissinstanserna stöder nyckeltalet, nio är kritiska och två avstyrker. Lunds Tekniska Högskola påpekar att direktverkande elvärme endast utgör en typ av elanvändning. Elanvändningen kan sänkas genom effektivisering eller substitution inom andra användningsområden. Där det är mest lönsamt att effektivisera eller ersätta elanvändningen bör det göras först.

² Cirka 50 remissinstanser har inkommit med synpunkter på Miljövårdsberedningens betänkande (SOU 1998:170), bland annat Naturvårdsverket, Statens energimyndighet, Lunds Tekniska Högskola, Uppsala universitet, Umeå universitet, Folkhälsainstitutet, Sveriges lantbruksuniversitet, Svenska kommunförbundet, SIS Miljömärkning, Skogsindustrierna, Socialstyrelsen, Svensk industriförening, Miljöförbundet Jordens Vänner.

Utsläpp av koldioxid

En majoritet av remissinstanserna anser att nyckeltalet är relevant och att det behövs för vårt internationella deltagande i klimatarbetet.

Bensenhalt i luft

Flera remissinstanser stöder detta nyckeltal. Naturvårdsverket varnar för att detta nyckeltal kan vara missvisande. En övergång från bensindrivna till dieseldrivna fordon skulle sänka bensenhalten men inte nödvändigtvis förbättra hälsoläget.

Utsläpp av försurande ämnen

Flera remissinstanser stöder detta nyckeltal. Göteborgs kommun påpekar att den första delen av det tidigare förslaget till nyckeltal (se SOU 1998:15) har tagits bort. Den avsåg andelen mark där nedfallet inte överskrider den kritiska belastningsnivån. Avsteget från denna del av förslaget är beklaglig eftersom nyckeltalet i den tidigare utformningen utgjorde en indikator på EU:s försurningsstrategi.

Miljöanpassade färdsätt

En majoritet av remissinstanserna anser att nyckeltalet är relevant, men påpekar att det inte ger någon bra bild av i vilken utsträckning hållbarheten i transportsystemet ökar. Den större delen av det privata trafikarbetet utelämnas och nytotrafiken berörs inte alls.

Antal miljöcertifierade företag

Detta nyckeltal tillhör ett av de mest kritiserade och flera remissinstanser önskar kompletteringar. Karlskrona kommun framför att miljöbelastningen från industrin har minskat väsentligt genom det framgångsrika arbete som bedrivits vid många företag de senaste 15 åren. Det blir alltmer accepterat att det numera är produkter, livsstil och konsumtionsmönster och inte produktionsprocesser, som utgör den största miljöbelastningen. Att mot denna bakgrund använda miljöcertifiering av produktion som ett nyckeltal ger en skev bild av miljöarbetet.

Avfall som deponeras

Flera remissinstanser anser att nyckeltalet är välgrundat. Somliga anser dock att det även bör inkludera återanvändning och återvinning samt uttrycka vilken typ av avfall som avses.

Tillförsel av kväve och fosfor till havnen

En majoritet av remissinstanserna anser att detta nyckeltal är bra.

Återföring av fosfor till odlingsmark

Flera remissinstanser påpekar att det även finns andra metoder att återvinna fosfor ur slam. Risken är att en gynnsam utveckling för dessa metoder skulle kunna innebära att fosfor återutnyttjas alltmer samtidigt som det föreslagna nyckeltalet pekar i ogynnsam riktning. I dag förs till exempel mer slam till grönområden än till jordbruket, och detta redovisas inte i nyckeltalet.

Skyddad skog

En majoritet av de remissinstanser som har synpunkter på detta nyckeltal, anser att det bör kompletteras eller ersättas med bättre nyckeltal för biologisk mångfald. Mycket av arbetet med att säkerställa den biologiska mångfalden sker i skogar utan formellt skydd. För att belysa förutsättningarna för den biologiska mångfalden är det således angeläget att beskriva det naturvårdsarbete som ingår som en integrerad del i skogsbruket. Utöver reservatavsättningar måste därför nyckeltalet spegla såväl arealer som frivilligt undantas från brukande som den naturvårdshänsyn som tas i den löpande verksamheten.

4 Skälen för regeringens bedömning

De gröna nyckeltalen skall vara en hjälp i arbetet att förverkliga regeringens övergripande mål för det miljöpolitiska arbetet att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Nyckeltalen skall ses som ett komplement till det indikatorsystem som föreslagits av Naturvårdsverket för att följa upp de av regeringen föreslagna miljökvalitetsmålen (deFacto;98 – Uppföljning av föreslagna nationella miljökvalitetsmål).

Regeringen anser att flera av Miljövårdsberedningens förslag till gröna nyckeltal behöver konkretiseras, och nyckeltalens relation till miljömålen göras tydligare. Dessutom krävs en utförlig analys av hur nyckeltalen skall tolkas och vilka effekter dessa kan väntas få som vägledning för miljöpolitiken och för andra politikområden. Vidare bör nyckeltalen struktureras så att det tydligt framgår vilken typ av samhällsutveckling de

avser att beskriva (sambandsrelaterade eller miljörelaterade nyckeltal). Regeringens bedömning stöds av flera remissinstanser.

Regeringen anser att de föreslagna elva nyckeltalen bör kunna ge en första uppfattning om huruvida utvecklingen går åt rätt håll och i rätt takt, trots att de inte täcker in alla miljöaspekter. Utvecklingen av nyckeltal är en kontinuerlig process där nyckeltalen måste anpassas efter de mål de avser följa och samhällsutvecklingen i övrigt. Regeringen kommer därför att fortsätta arbetet med att vidareutveckla nyckeltalen samt analysera hur dessa knyter an till de nationella miljö kvalitetsmålen, det internationella arbetet samt målet om en hållbar samhällsutveckling.

Regeringen kommer i samband med detta arbete också att överväga att ge berörda myndigheter i uppdrag att utveckla metoder för att prognostisera nyckeltal.

Parallellt med arbetet att vidareutveckla nyckeltalen avser regeringen att regelbundet presentera gröna nyckeltal för riksdagen. På så sätt tillgodoses en balans mellan behovet av aktuell information och kontinuerlig utveckling av nyckeltalen.